

ZENTAI HIRADÓ

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDESI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Kiadóhivatal:

KABOS ÁRMIN KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN.
Megjelenik minden vasárnap. Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:

KABOS ÁRMIN.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

(Helyben házhoz hordva) egész évre 2 kor., félévre 1 kor.
Vidékre (postán küldve) egész évre 4 kor., félévre 2 kor.
negyedévre 1 korona.

A zentai m. kir. posta-helyiség nyomoruságáról.

Az új postafőnök, Szegő Fülöp Adolf posta felügyelő ur, nagy ambícióval buzgólkodik azon, hogy a zentai közönség régi vágyát és a postai tisztviselők jogos kívánságát az egészségügyi és forgalmi szempontokból alkalmas új és modern posta épületet valahogyan nyélbe üsse, illetve előteremtse. Ismerjük a felsőbb hatóságoknak szűkmarkuságát és azt a merev, konzervatív álláspontot, a mit minden — anyagi áldozatba kerülő — újítással szemben elfoglálnak, — azért nem igen hisszük, hogy a zentai közönség energikus támogatása nélkül a posta főnök nemes fáradozásait siker koronázza. A magas posta kincstárnak — úgy látszik nagyon mindegy az, hogy a zentai szűk, piszkos és kevés levegőjű postahelyiségben — a mely helyiséget minden tulás nélkül bacillus fészkek tarthatunk és nevezhetünk — sorba megbetegszenek és elpusztulnak a hivatalnokok. A magyar kir. posta hamarosan megvagasztalódik a hivatalnokok tragédiáján, mert igen sok az eszkimó és nagyon kevés a fóka! Ámde a szegény hivatalnokok, akik legnagyobb részben családos emberek — elképzelték, hogy minő lelki nyugalommal látják el hivatalukat akkor midőn évről-évre, közvetlen közelből látják elpusztulni hivatalnok társukat tüdővészben, vagy más hasonló ragályos nyavalyákban.

Nem ujságírói frázis, nem légből kapott állítás, hogy a zentai postahelyiség — ahol ronda, szűk helyen annyi ember megfordul és dolgozni kénytelen — nem tekinthető másnak, mint az emberi életre orgyilkosként leselkedő, hitvány bacillus fészkeknek. Csodálatos, hogy ezen szomorú tényről a felügyelettel megbízott postagazgatóság nem akar tudomást venni. Érténők, ha valami horribilis anyagi áldozatról lenne szó! Érténők, ha a zentai postahivatalra az állam ráfizetne. Ám úgy tudjuk, hogy a zentai postahivatal nagyon szépen jövedelmez az államnak, holott az egészséges közgazdasági felfogás szinte kizárja a posta jövedelmezőségét, mert a postának tulajdonképpen önköltségen kellene előmozdítania az ország közgazdasági vérkeringését, ámhogy ezt a mi szűkös pénzvisszonyaink mellett ingyen nem teljesítheti, azért nincs joga a másik irányban tulásba menni, hogy t. i. tisztviselőinek egészsége és élete rovására — néhány száz korona évi többlet — jövedelmet erőszakoljon ki magának!

Egy kis jó akarattal és pár száz korona áldozatkészséggel — a zentai nagy közönséget és a zentai postának derék tisztviselői karát — teljesen, sőt mondhatnók fényesen ki lehetne elégíteni. Hogy kellően megvilágítsuk a dolgot, tudnunk kell, hogy a postakincstár a mai ronda bacillus fészkekért 2000 korona évi bért fizet. Valószínű, hogy alkalmas bérhelyiségért a posta hajlandó volna

a közel jövőben 3000 korona évi bért fizetni, ámde, aki a zentai viszonyokat ismeri, az nagyon jól tudja, hogy *tisztára absurdum még csak föl is tételezni, hogy alkalmas, kibérelhető épület megfelelő helyen a posta ezéjaira valaki felajánljon, illetve felajánlhasson.* Ilyen, — csak félig-meddig is megfelelő épület Zentán nincsen és ha a posta Igazgatóság *kibérelendő helyiséget* keres, akkor bátran kimondhatjuk, hogy *nem is akarja komolyan a problémának gyökeres megoldását!* A felsőbb hatóságnak ama ténykedése, hogy *kibérelendő, illetve kibérelhető helyiségről álmodozik — véleményünk szerint nem egyéb huzavonánál, avagy maszlagot hintő halogatásnál, — de célhoz vezető, komoly szándéknak — a legjobb indulattal sem deklaráható.*

Zentán csak egy megoldás kínálkozik. Ha a posta kincstár változtatni akar a jelenlegi tarthatatlan állapotokon, ha legalább pár száz koronára becsüli hivatalnokainak egészségét és életét, — ha a zentai nagy közönség érdekeit kifogástalanul előmozdítani és megvédeni hajlandó, — úgy akkor nincs más választása, nincs más teendője *mint haladéktalanul — a saját tervei szerint — fölépíteni Zentán az állami postahelyiséget.* A postakincstárnak első feladata kell, hogy legyen — egy alkalmas telek után nézni. Telek kapható Zentán elég olcsó pénzért. Ha a telek megvan, — a többi már nagyon könnyen megy. A postakincstárnak rengeteg millió összegre rugó 3%-os pénze van. Így tehát 3000 korona évi amortizációs költséggel akár

Ilyenek ők . . .

— Irta: Malcomes Gizele bárónő —

Estélyen találkoztam-e veled, vagy táncközben, — midőn a legkellemebb asztalszomszédot ismertem meg benned, — a saszmedből kiáradó fluidum szellemes eszevedés közben hatolt-e szívembe, vagy finom kezéd érintette volna vállamat, midőn köpenyemet fölsegítetted? Nem, hisz akkor minden a szokott módon történt volna.

Csak egyetlen egyszer láttalak téged, ideálom, akkor is távolból, midőn szónoklatod erejével népedet meggyőzted és diadalmasan halomra és jogra vezetted. Minek mondtam, — úgy is tudod, — hogy mindannyi előtt tüneményes, a végzettől küldött embernek tüntél fel, énnekem pedig hatalmas varázslónak, félistennek tetszettél. Öntudatos fellépésed, bátorságod, szavad hatalmas ereje először megindítottak, azután hatalmukba kerítették. Nem fogod fel annak jelentőségét, hogy én büszke, megközelíthetetlen, tétovázom, nem tudom mi tévő legyek, csak azt érzem, hogy látnom, ismernem kell

téged, hogy beszélnem kell veled. — Csak egy intésembe kerül és az ország első férfiai udvaromnál, körülöttem teremnek: — „Le a porba lábaimhoz!” volt eddig jelszavam és most itt állok előtted reszkelve, a félnék gyöngé nő, és aggódva kérdelem, hogy látni fogom-e? Pedig azt mondják, hogy szép vagyok, akard tudni milyen? Magas, karesu, barna nő, mindig vig, születésemmel fogva énekesnő, hajlamból írónő, mély kedélyű, ki lelkesedik mindenért, a mi szép nemes és jó, s a kinek céltudatos létében mindennek dacára kitölthetetlen ür tátong, — vágyakozás valami ismeretlen, csak sejtett fenség után.

Csak te bírnád a szunnyadó tüzet lángoló, nemes szenvedélyi fokozni, csak te alakíthatnál e büszke nőből boldog asszonyt. — Most mindent tudsz! Eleonóra.

Eszményem megtestesülése! Imádtam Leonórám! Térdre borulva mondom köszönetet. Végre megtaláltalak! Te vagy életem ideálja! Te, a fenséges, büszke, zseniális nő, aki képes

vagy eszméimet, gondolataimat megérteni és követni, akiben második éneket találok fel.

Mi a dicsőség! Mi egy egész nemzet elismerése a pártatlan, nemes szerelem egy pillanatának arany napjához képest. Mit érnek több egész életem diadalai! Semmivé törpülnek ama kimondhatatlan boldogság előtt, hogy megtaláltalak téged, legnemesebb gyöngye a teremtésnek. — Esdve kérlek, ne várakoztass egy pillanatra sem, meghalok a vágytól, hogy téged láthassalak.

Kimondhatatlanul imád.

Adolár.

Oh! Mily részegítően hangzottak édes szavaid. Igen ezek a hangok, melyek után lelkem öntudatlanul sóvárgott. Miért kell legtisztább örömem, boldogságom habzó kelyhébe ezen órában az önmegismerés keserű örömsöppjének vegyülnie? Mert óh! Nem nekem hangzottak e büvös szavak. A legyőzhetetlen vágytól indítva, hogy közeledbe férjek, véleményem szerint, kedvező álarcot öltöttem.

Sajnos, nem vagyok a maid ideálja, sem

Steiner Pick Soma hegedűművész, Joachim tanítványa és Koller Tony kir. udvari operaezenesnő HANGVERSENYE Zentán, 1908, december hó 8-án az Eugen szálló színháztermében.

százezer koronás épületet is emelhet.

És az új postaépületben kényelmesen, gyorsabban és életük kockázatát nélkül — dolgozhatnak majd a tisztviselők. — És a közönség jogos igényeit is kielégíthetik. Hogy mást ne mondjunk, — akkor a beltéren, közvetlenül a posta mellett lévő kereskedőknek és hivataloknak nem kell majd délelőtti 10 óráig várni a levélhordókra hanem akkor 1 vagy 2 órával is előbb kapják kézbe a posta küldeményeket.

Egyszóval, néma gyermeknek az anyja sem érti a szavát. A mi postaforgalmunk mellett — kötelessége a postakincstárnak gondoskodni az alkalmas helyiségről. A nagy közönségnek nem szabad továbbra is eltérnie a zentai postahelyiség nyomorúságát. Humanitásból, közérdekből addig kell oszromolnunk a posta kincstárt míg végre majd mégis megmozdul és cselekedni fog. Ha — a mit nem hiszünk — e felszólalásunk ismét süket fülekre talál, akkor más formát kell adni tiltakozásunknak, hogy az egész ország és végül a szakminiszter is meg tudja, hogy mily kevésre becsülik nálunk az ő hivatalnokainak életét

HIREK.

Nagy hangverseny. Kiváló művelzetben lesz része december hó 8-án Zenta város intelligens közönségének. Egy jeles hegedűművész, a világhírű Joachim József és Hubay Jenő kedvenc tanítványának Steiner Pick Somának és Tony Koller kir. udvari operanékesnőnek nálunk rendezendő hangversenye esemény számba fog menni Zenta város kulturális történetében. Megemlítjük, hogy e művészpár e hó 30-ikán Bpsten a Royal szálló nagytermében ad hangversenyt, a melynek lefolyásáról közönségünk tájékoztatása végett léghőközelebb bővebben fogunk referálni.

A hid átvétele. Most már csakugyan elhiszük, hogy a zentai vashíd fölépült, mert az alábbi hirdetményben Zenta város helyettes polgármestere is jelzi, hogy a hivatalos átadás e hó 28-ikán fog megtörténni. Az ünnepi megnyitást — úgy látszik, hogy végérvényesen elmanipulálták. Ehhez még lesz egy-két szavunk. Íme a hivatalos jelentés: A Kossuth hid építése befejeztetvén, annak az 1890. évi I. t. cz. 62. §-a értelmében megejtendő helyszíni szemlét a nagyméltóságú kereskedelmiügyi m. kir. min. ur 86507/I. sz. 1908. számú rendeletével f. év október hó 28-án d. e. 9 órától kezdődőleg tüzte ki. Ezt azzal teszem közhírré, hogy az összejövetel helye a fent körülírt időpontban a zentai városháza tanácsterme. Zentán 1908. évi október hó 22-én Kiss Simon polgármester h

karsu, sem barna nem vagyok, nem törekszem magas célok után, épügy nem szándékozom életmet büszke hozzáférhetlenségben tölteni. Középtermű vagyok, gömbölyded szőke, piszeorru asszonyka, nem éppen engedelmes szolgálja az urnak, amennyiben ezt szeszélyeim nem engedik, megelégedett és boldog, ha valaki tubicájának, vagy drága kincsének nevez.

Ha cél, és tervnélküli körülrepkedésem közben az én számomra is hullat a sors egy parányi szerencsét és boldogságot, utána kapok, mint a kis madár, körülcsipkedem és azután — vigan továbbrepülök.

Tetszem-e még neked? Ha igen könnyen megtalálhatod.

Cinadat.

Gina! Gina! Kedves, elragadóan bájos vagy! Ébren és álmomban folyton téged látalak. Megöl a nyugtalanság, reszketek a vágytól utánad, még ma, rögtön kell, hogy lássalak. Ne rejtőzz tovább az örülésig szerelmes

Adolárod előtt.

Ellenkezve, kinos, lelki harc után veszem kezembe a tollat, hogy önnek válaszoljak. Oh!

A zentai munkásgimnáziumról. A zentai munkásgimnáziumi bizottság ma, vasárnap d. u. 3 órára értekezletre hívta össze a zentai iparos, kereskedő és földmives munkásságot mely alkalommal Veress Arpád főgim. tanár ismertetni fogja a munkásgimnázium célját és tervezetét. Az értekezletet a városháza közgyűlési termében tartják meg.

Fényes estély. A József főherceg Szanatórium egyesület zentai hölgy bizottsága dr. Zákó Istvánné elnöklése mellett színelőadással egybekötött fényes estély rendezését határozta el. A színelőadásra felkért hölgyek és urak már megkezdték farszto munkájukat és így biztosra vehetjük, hogy a jövő hónap első felében a Szanatórium mulatságában gyönyörködni fogunk.

Árlejtés a munkásházakra. E hó 23-ikán tartották meg a több mint félmillióba kerülő munkásházakra az árlejtést. Az árlejtés eredménye igen kedvező. A legelőbb ajánlatot épületenként 1291 kor. 93 fill. Neusádtl Gyula és Fia Orosháza — tették. ámde ez az ajánlat szabálytalanul későn érkezett és így Goldstein-Guelminó és Vukovics zentai vállalkozók mint sorrendben a legelőbbiak fognak megbízni a nagy munkával. A részletes árlejtés eredménye a következő. Neuschlos Ödön és Marczel fa munkára épületenként 867 kor. 21 fill., Czeiler és Szatmári asztalos munkára épületenként 43 kor. 50 fill., Koissi Mór Szeged asztalos munkára épületenként 28 kor. 75 fill., Guelminó Antal és Társa Zenta asztalosmunkára épületenként 23 kor., Lapkegel és Kovács Orosháza asztalos munkára épületenként 23 kor. 80 fill., Fazekas és Molczar Szabadka összes munkára épületenként 1370 kor. 35 fill., Goldstein Guelminó és Vukovics Zenta összes munkára épületenként 1311 kor. 61 fill., Kiss és Társai Zenta asztalos munkára épületenként 21 kor. 85 fill., Neusádtl Gyula és Fia Orosháza összes munkára épületenként 1291 kor. 93 fill., Vilheim és Beko Hódmezővásárhely ácsmunkára 641 kor. 99 fill. asztalos munkára 23 kor.

A tornyosiak ünnepe. Szép és lélekemelő ünnepségben volt részük a tornyosainak az eltult vasárnap. Ekkor szentelte fel ugyanis Csóti János plébános a tornyosi temetőt és az abban felállított díszes keresztet. Az ünnepélyt nagy mise előzte meg. Szt. mise után több százra menő közönség részvételével történt meg a kereszt és temetőszentelés. A díszes keresztet Gere Péter és neje állították föl. Beszentelés alkalmával Csóti plébános, kinek Veres Gyula zentai és Sendelbach János csantavéri lelkészek segítkeztek, igen szép beszédben méltatta az ünnepséget és köszönetet mondott Gere Péter Fereneknek és nejének azon nagy áldozatkészégükért, mellyel a kereszt fölállításához járultak, valamint Kecskés N. Péternek, ki a keresztet oly díszesen kifaragta. Felszentelés után a közönség legnagyobb része Gere Péter Ferenc tanójára vonult, hol a vendégeket fényes díszebéd várta. A szellős sátorban felszolgált ebéd a legjobb hangulatban folyt le. Ebéd alatt Csóti plébános a házi gazdára és házi asszonyra igen szép felkészítőt mondott. Kiss Simon Kecskés N. Péterre mondott áldomást, Novoszel János pedig Csóti plébánost köszöntötte föl.

hisz ezzel boldogságom egyetlen rövid szép álmát semmisítem meg. Mert jaj! én nem a szép előkelő Eleonora, sem a bájos kötekedő Gina nem vagyok. Kicsiny sovány, vöröshajúnak teremtett végtem. — Semmim, de semmim nincsen, csak határozott zenei tehetségem az, mely ama magasabb szférákba emel, hol az igazi, örök költészet honol.

Mikor önt megpillantottam, forró vágyam támadt a boldogság után, és (ami szép asszonyknál is megtörténik) szerelem tárgya előtt érdekes színben kívántam feltűnni. Bocsanat! Oh, bocsáss meg, hogy semmi előny által fel nem jogosítva, parányi rövid boldogságot merem a sorstól kölcsönözni.

Örökké imádja önt a szegény, kis

Margueritte.

Téged! csak téged szeretlek és tied maradok változatlanul, örökké! Drága, szende anygalom! változtassuk a rövid, szép álmot sohasem végződő valóságá.

Lábaidhoz siet az örök hü

Adolár.

Ebéd után a fiatalság tánca perdült és folyt a szép mulatság a késő éjji órákig

Zenta város hirdetményei. Zenta város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a nagybátkai tölgyes felnyesése felől ki fog adatni. Akik vállalkozni akarnak jelentkezzenek a gazd. tanácsosnál. — A vágóhídi lakás 1909. évi április hó 24-ől a gazd. tanácsos hivatalos helyiségében folyó évi november hó 8-án délelőtti 9 órákor nyilvános árverésen ki fog adatni. — A nagybátkai hasábfu vágás a gazd. tanácsos hivatalos helyiségében f. é. október hó 25-én d. u. 3 órákor nyilvános árlejtésen újból ki fog adatni. — A kisbudzsáki apróveteményesek ki nem fizetett 4. 18. 25. 32. 37. 40. 57 és 59. sz. parcellái a helyszínen folyó évi november hó 4-én délelőtti 10 órákor nyilvános árverésen ki fog adatni. — A rétalyi rakodó helyek ki nem fizetett 4. 15. 69. 71. 73. 74. 75. és 81. sz. parcellái az 1909-ik termő évre a gazd. tanácsos hivatalos helyiségében folyó évi november hó 8-án délelőtti 9 órákor nyilvános árverésen ki fog adatni. — A koplalói 1902. évi erdő irtás ki nem fizetett 5. 18. 41. 61 és 63. számú parcella a helyszínen folyó évi november hó 4-én délután 2 órákor nyilvános árverésen ki fog adatni. — A koplalói 1900. 1901. és 1906. évi irtások ki nem fizetett parcellái a helyszínen folyó évi november hó 4-én délután 3 órákor és a következő napon d. e. 9 órákor nyilvános árverésen ki fog adatni. — Miszerint Zenta város 1909. évi hazipénztára és alapok főköltésgevetése az 1886. évi XXII. t. cz. 142. §-a értelmében f. é. október hó 21-ől nov. hó 4-ig bezárólag Zenta város főszámvevői hivatalában HelMBERGER György v. főszámvevő felügyelete alatt közszemlére kitétetni fog. Miről a lakosság azzal értesítetik, miszerint ezen költségvetést a hivatásos órák alatt bárki szabadon betekinthei és netáni észrevételeit írásb. foglalva f. é. november hó 4-ik napjának d. u. 5 órájáig a v. iktatónál beadhatja. — Zenta r. t. város tanácsa 5000. drb. kékes bogdáni vagy vele azonos jóságú hazai trachyt 18/cfm. első kockakő beszerzésére nyilvános írásbeli verseny tárgyalást hirdet. Az 5 pecséttel lezárt és „Ajánlat kockakövekre“ felirattal elátott borítékba helyezett ajánlatok 1908. november 20-án d. e. 10 óráig Zenta város tanácsához címezve annak iktató hivatalába nyújtandók be a minta darabokkal együtt. — Az ajánlatok ugyanazon napon délelőtti 11 órákor fognak a városi tanácsteremben nyilvánosan felbontatni. Az ajánlatok kizárólag csakis a városi mérnöki hivatalban kapható sokszorosított ajánlati mintán tehetők. Az ajánlathoz az az ajánlati végösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz Zenta város házipénztáránál történt letételét igazoló elismervény és az ajánlott kőanyag kísérleti bizonyítványa csatolandó. — Pénzt az ajánlathoz mellékelni nem szabad. Azonkívül kőminta is bemutatandó. Egyebekben a vállalati általános és részletes feltételek az irányadók. Ezen feltételek valamint az ajánlati minta Zenta város mérnöki hivatalában kaphatók.

Elítelt község. Bácsföldvár község az iskolák nem fűtése miatt pörbe keveredett. Az egyik tanító bepörítöte a községet azért a többletért, amit ő elfűtött az iskolában, mert nem akarta, hogy a tanítás megszakítást szenvedjen. A pörben az óbecsei kir. járásbíróóság Bácsföldvár községet elítélte és kötelezte, hogy 15 nap alatt az illető tanítónak 315 koronát és ennek 5% kamatát fizesse ki és egyben elmarasztalta a pervesztes községet 156 korona 20 fillér perköltésben is.

A tisztviselők lakbérletménye. A tisztviselők negyedik negyedévi felomelt lakbérének kifizetésére — mint értesülünk — kijelentette a pénzügyminiszter, hogy a vidéki tisztviselők lakbérszámlájának megállapítása folyamatban van s mielőtt ezzel elkészülnek, megkezdődik a kifizetés november, illetve október elsejétől visszamenőleg.

Hódit az eszme. Bácskát joggal lehet tartani a sűrűn nagyokat ivók birodalmának és ebben a tekintetben Szabadka vezet, mert a vármegyében talán nincs annyi koresma, meg pálinkás putik, mint Szabadkán. Az alkohol Szabadkán egyre nagyobb mértékben szedi az áldozatait. Ebből a szempontból kétszeresen érdekes az, hogy néhány lelkes szabadkai fiatalember, a szegedi és a zombori antialkoholisták közreműködésével a szabadkai antialkoholista páholyt meg akarják alakítani.

Kishegyesi ember amerikai közjegyző Amerikai lapokban olvassuk, hogy a kishegyesi születésű Völgyi Gyula, ki 1902. évi október 15-ike óta van Amerikában, a new-yorki állami kormányzó által közjegyzőnek neveztetett ki New-Yorkba.

Beiratások a női kereskedelmi tanfolyamra. Az Endrei Sománé leánynevelő tanintézetében rendezendő női kereskedelmi tanfolyamra a beiratások már megkezdődtek. Tekintettel arra, hogy a tanulók e tanfolyamra csak is korlátozott számban vétetnek fel, — minden szülő okosan cselekszik, ha a leánya jövőjét, megélhetését biztosító — most már haladéktalanul beiratják a hasznos és üdvös tanfolyamra gyermekeiket.

Illemhelyek. Szabadka jövő évi költségvetésében egy szerény 10,000 koronás tétel húzódik meg, mely tétel újabb adatot képez a város modern irányu fejlesztésének elismeréséhez. A tétel ugyanis fedezetül szolgál több a város forgalmasabb közterein felállítandó illemhelyek létesítésére. Az új illemhelyek még az 1909. évi folyamán el fognak készülni és ezzel Szabadka nagyvárosias jellege ismét újabb irányban fog kidomborodni.

Iparpartoló községek. A megyei főispán buzdító szavaira több megyei község hozzájárult egyik megyei ipartelep létesítéséhez. A kulai gyapjufonó- és szövőgyár részvényeinek jegyzése serényen folyik és roham lépésben halad előre. A részvények kétharmadrésze, tehát 400,000 korona már jegyezve van és a hazai iparpartolásban a legszebb példával járnak elől a Tiszaparti községek, különösen a zentai és óbecsei járásokban. A zentai járás községei több mint 100,000 korona értékű részvényt jegyeztek. Magyarkánizsa és Péterréve községek, mint erkölcsi tesztetek 50-50 részvényt jegyeztek. A Kulai gyapjufonó és szövőgyár r. t. megalakulása tehát most már biztosítva van. Részvények még e hó végéig jegyezhetők.

Tífusz-járvány Szabadkán. Szabadkán nagyobb mérvű tífuszjárvány lépett föl. A város területén több mint száz tífuszos beteg van és a közönség meg van rémülve a ragályos betegség gyors terjedésétől.

A vasárnapi munkaszünet kiterjesztése a postán. A kereskedelmi miniszter legújabb intézkedésével a postán az eddig megálapított vasárnapi korlátozott felvételi szolgálattól október elsejétől kezdve a naptár piros betűvel jelzett összes ünnepnapokra kiterjesztette. Nagyobb vidéki kincstári hivatalban, ahol a helyi méltánylát érdemlő körülmények ezt igazolták, az igazgatóság elrendelte, hogy a különben munkaszünetes ünnepnap délutánjának bizonyos meghatározott órájában az ajánlott levelek felvéttessenek.

Az ügyvédek nyugdíja. Az igazságügy-miniszter rendeletet intézett a szabadkai ügyvédi kamarához, melyben felszólítja, hogy az ügyvédi gyám és nyugdíjintézetek közgyűlésének magatartása céljából az intézeti tagokat mielőbb válassza meg és a névsort november végéig közzölje a minisztériummal. Günther ugyanis már január elsejével életbe akarja léptetni a törvényt, ami ügyvédi körökben nagy örömet keltett.

A váltóösszeg bírói kézhez deponálása nem egyértelmű a fizetéssel. Alperes kéri a sommás végzés hatályon kívül helyezését, Alperes kifogása az, hogy felperes a kereseti váltót a lejárat napján, 1906. május 15-én, fizetés végett nála be nem mutatta, a váltó be nem mutatásáig tehát késedelembe nem jutott, a váltóösszegnek a kereset átvétele után való letétbe helyezése folytán pedig a járulékok megfizetésére sem kötelezhető. A budapesti keresk. és váltó törvényszék e kifogás ellenére a sommás végzés hatályát fenntartotta, mert alperesnek módjában állott volna a kereseti összeget postán elküldeni, de különben is a kereseti összegnek jelen esetben eszközölt letétbe helyezése fizetés hatályával csak akkor bírna, ha felperes a kereseti összegnek átvételét kifejezetten megtagadta volna. Ezt pedig alperes sem nem állítja, ennél fogva a sommás végzést hatályban fenntartani kellett. A budapesti kir. ítélőtábla és a kir. kuria az első bíróság ítéletét jóváhagyta, utóbbi az indokolást a következőkkel egészítvén ki: Az elfogadó kötelessége gondoskodni arról, hogy a fizetés teljesítése végett maga vagy helyettese a kijelölt fizetési helyiségben jelen legyen. A váltóbirtokos tehát, aki az elfogadót a váltónak fizetés végett leendő bemutatása céljából a váltón kitétt fizetési helyiségben keresi, de nem találja, elegendő tett bemutatási kötelezettségének és nem köteles a nap későbbi szakában az elfogadót a fizetési helyiségben újból keresni.

Az új gazdasági cselédtörvény november elsején lép hatályba. A belügyminiszter rendeletileg arról értesítette a hatóságokat, hogy a gazdasági cselédtörvényt november el-

sejével lépteti életbe. Azért választotta a miniszter ezt a terminust, mert ilyenkor kötik leginkább a munkaszerződéseket a legközelebbi gazdasági esztendőre. A miniszter a hatóságoknak külön figyelmébe ajánlja, hogy a gazdasági munkásokat az új törvény életbeléptére külön is figyelmeztessék. Ez azért szükséges, mert az új törvény értelmében minden egyes munkásnak cselédkönyvet kell váltani. November elsejétől egy gazdaságnak vagy földbirtokosnak sem szabad oly munkást szerződletni, aki ily könyv birtokában nincs. A kérdéses könyvet a gazdasági cseléd attól a községi előjárásig tartó kapja, ahol egy évig lakott. Ha ez az eset nem forog fenn, akkor elegendő ha két tanúval igazolja személyazonosságát.

Az »Ország Világ« heti száma is — mint már a közönség azt hétről-hétre megszokhatta — rendkívül érdekes és bős tartalommal jelent meg. Prozá Jágasich László, Hartváni Béla, Péczely József és Lygia irtak e számba, verset pedig Horváth Ákos, Kiss Menyhért, Noszlopy Tivadar és Sárkány Imre tollából találunk, melyekhez néhány szerb költemény csatlakozik dr. Dórits István fordításában. A szebbnél-szebb illusztrációk sorából első helyen Honti Nándor hat művész rajzát emeljük ki. Ezeket kívül néhány pompás kivételű amatőr-fénykép, Szilágyi Dezső síremléke, gróf Károlyi Sándor szobra, Jenő főherceg, gróf Üxküll Gyldenband Sándor, báró Czibulka Hubert tábornokok arcképei, kép a jövő háborújából, a rid de janeiről kiállítás látképe stb., sorakozik a változatos szöveghez, melyet a szokásos gazdag rovatok egészítenek ki!

Reform a hadseregben. December hó elejétől kezdve érdekes reform lép életbe a magyar osztrák hadsereg tiszt karában. A reform, amely a tisztek felemelt gázsiával van összefüggésben, a századosok osztályozására vonatkozik. December hó elejétől kezdve megszűnik a kapitányoknak I. és II. osztályu jellege úgy a közös hadseregben, mint a honvédségben és a haditengerészetben. Ez a régi osztályozás megszűnik a harcoló csapatoknál, a hadbírói, számvívői, élelmezési, raktári, szertári tisztikárnál, továbbá az ezredosi és katonai lelkész karnál. Ellenben a katonai hivatalnoki karnál megmarad az I. és II. osztályu beosztás, csak a III. osztályu szűnik meg. A hadügyminiszterium a századosok fizetésénél az állami tisztviselők fizetését vette irányítóul. Az elkészített terv szerint az a kapitány, aki mint kapitány 15 esztendeig szolgált, évi 1400 korona fizetést kap.

Ötven új bíró. Az igazságügyminiszter a bírói és ügyészi szervezetet módosításáról szóló 1908. évi VI. t.-cz. I. §-a értelmében 57 új állást akar rendszeresíteni a VI. fizetési osztályban. Ezekből 25-öt 1909-ben, a másik 25-öt 1910-ben tölti be. A miniszter a státuszrendezés teljes végrehajtását az 1910. évi költségelőirányzatot keresi.

Külkereskedelmi mérlegünk rosszabbodása. Az osztrák kereskedelmi miniszterium statisztikai osztálya által közzétett kimutatás szerint az év nyolc első hónapjában (január augusztus) a monarchia külkereskedelmi forgalma következőleg alakult: A behozatal tett 16382 millió (47.7 millió), a kivetel 1493. C. millió (— 24.7 millió) koronát. Ekként a nyolc havi mérleg 139.8 millió K. passzívummal zárul, míg 1907. év január augusztus havában a passzív-szaldo csak 67.6 millió K. volt. A kivetel visszaesésében a konjunkturák miatt csaknem az összes iparcikkek résztvettek. Lényegesebb visszaesések: gyapotárúk 14.6 lennkender és jutaárúk 4.1, gyapjúárúk 3.6, konfekciócikkek 10.6, papírárúk 1.4, bőrárúk 3.9, faárúk 3.8, üvegárúk 4.6, ércárúk 6 millió koronával.

Kincses Kalendarium 1909. Régi, kedves ismerősök köszöntenek bennünket a könyvesboltok kirakataiban: a Kincses Kalendarium megszokott piros kötetet. Tulzás nélkül mondhatjuk, hogy az a legnépszerűbb magyar könyv. Annára szükséges és annyira kedvelt, mintha nem is irodalmi termék volna; nélkülözhetetlen háztartási cikk ma már a Kincses Kalendarium.

Uj kötetének azonban az irodalmi része is nagyon változatos és értékes. Az emberi tudásnak alig van olyan területe, amelyre a Kincses Kalendarium ki ne terjeszkednék. A természettudományok köréből például nagy tanulmányt közöl a vízről, ennek fizikai és vegyi sajátosságairól, földünk életében való nagy szerepéről, az ivóvízről, s a víz ipari alkalmazásáról. Egy másik cikk néhány olyan problémát ismerteti, a-

melyre még nem tudnak feleletet adni a természettudósok. A mechanikába tartozik az óriási gőzgépekről szóló cikk, a fiziológiába az érelmeszesedésnek, az erész kos halálemeknek, valamint a szem érzéki csalódásainak ismertetése, a természetrajzba a hangyák értelmességéről, az aranyhalakról, a tenger állatvilágáról, az őslényekről, a konyhakerttről s a magyar dohányról írott cikkek. Az égbolt fénytűnényeit ismertető cikken kívül a modern csillagvizsgáló intézetekről írott cikk a csillagászat kedvelőit fogja leginkább érdekelni.

Azonban mindenkinek az érdeklődésére számot tarthat egy nagy tanulmány, mely a világ végére vonatkozó tudományos elméleteket ismerteti s természettudományokban szereplő új fogalmakon és elnevezéseken kívül helyet kapott a Kincses Kalendariumban az új erőmértékegységek ismertetése. Egy nagy cikk a baktériumokat ismerteti írásban és képen.

A természettudományok után a szociális kérdések foglalkoztatják leginkább a mai kor emberét. Egy nagy és alapos tanulmány a szociáldemokráciában érvényesülni akaró áramlatokat ismerteti. Ide vág a magyar nemességéről szóló cikk is, valamint a társadalmi életben sokszor jelentékeny szerepet vivő kiténtetések és rendjelek ismertetése is. Egy praktikus cikk a névmagyarosítás minden ügyében eligazítja az embert.

A történelmi részből kiemeljük a pogány magyarokról, a magyar városokról s a hirnevés foglyokról szóló cikkeket. A politikai részben ott találjuk a világ parlamentjeinek s a köztársaságoknak ismertetését.

Az egyházi vonatkozású cikkek közül az egyik a szerzetes-rendek római genealísiát, egy másik a katakombákat, a harmadik pedig a szentek ikonográfiáját ismerteti. A művészeti részben nagy cikk van a gót stílről és a goblelinekről. Gyakorlati értékű az a cikk is, amely a bankok és a börze életében használatos szak kifejezéseket ismerteti.

Ezeket kívül még vagy negyven-ötven tárgy van földolgozva a Kincses Kalendarium új kötetében, kisebb-nagyobb terjedelemben, de mind egyforma gondnal és egyforma érdekes-séggel. Szóval: az új kötetben is megnyitkozik a Kincses Kalendarium készítőinek az a törekvése (és egyszersmind sikerének titka), hogy minden évben még többet, még tökéletesebbet, még szebbet és még érdekesebbet nyújtsanak a közönségnek, mint az előző esztendőben. Minden haladt és fejlődött a Kincses Kalendariumban, csak egy maradt a régi: az ára. A Kincses Kalendarium ma is csak két korona, mint tavaly volt.

Laptulajdonos: Kabos Armin

Bolt és raktár

A Hirschenhauser féle házban egy bolt és raktár helyiség bérbeadó ugyanott bolti berendezés jutányos árban eladó. Értekezhetni

Kassovitz Áronnal.

A fütési

időszak beálltával ajánlok legjutányosabb árak mellett bel és külföldi fütő és kályha szent, budapesti légszusz kokszot, faszenet és aprított tüzfát megrendelésre házhoz szállítva.

Kassovitz Aron
szénkereskedő.

Uj női divatterem!

Ezennel szives tudomására hozom a n. é. hölgy közönségnek, hogy e hó 15-én legmesszebb menő igényeknek megfelelően **női divattermet** nyitottam, hol **angol** és **francia munkák** budapesti és bécsi ízlés szerint a legjobb kivitelben fognak készülni.

Kérem a n. é. hölgyközönséget, hogy sziveskedjenek bizalmukkal megtisztelni.

Kiváló tisztelettel
Klein Ignác

Szőlő-oltvány

és vesszőről nagy képes árjegyzékemet ingyen és bérmentve küldöm meg, a ki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert sok hasznos turdnyalót tartalmaz.

Gyökeres oltványokból amerikai és európai sima és gyökeres vesszőkből, a **világhírű Dalawaré-ból** 1 1/2 millió készlet.

Olcso ár és pontos kiszolgálás:

Czím:

Szűcs Sándor
szőlőtelepe
BIHARDIÓSZEG.

Sarok

Értekezhetni

házam a mellette levő bérházzal együtt valamint üzleti berendezésem árak nélkül is szabadkézből eladó.

Kassovitz Áron
tulajdonossal.

SIRUP PAGLIANO a legjobb vértisztítószer. Feltalálója Girolano Pagliano florenzi tanár, 1838. óta állítja elő Sirup Girolamo Pagliano a legjobb és legbiztosabb hashajtószer, mely 1838 óta sok ezer családnál a legjobb eredménnyel használják. Orvosi rendeletre minden jobb gyógyszerárban kapható. Megszünteti a székrekedést és annak következményeit, mint vértorlás a fejbe stb. előmozdítja az anyagcserét és vértisztítan hat bőrküvések, csúsz, közhvényénél stb. Megrendelések intézendők: Giro amo Pagliano tanár, Florenz (A 75) Via Pandolfini Elismerő levelek és prospektust ingyen és bérmentve küld a vezérképiselőség: Dr. F. Herig, Wien, Löblichgasse 4. Gyógyszerárak fő árakaként kedvező feltételek mellett kerestetnek.

Eladó egy üvegfal és egy üvegajtó **Kabos Árminnál.**

Egyedül valódi **THIERRY BAMZSAMA** csak

a zöld apácával mint védőjeggyel. Legkevesebb megküldés 122, vagy 61, avagy 1 szubadalmazott különleges, utazó csomagú füveg 5 korora. Csomagolás ingyen

Thiery centifolium kenőcse.

Legkevesebb megküldés 2 doboz 3.60 korona.

A legjobb háziszerek gyomrbaaj, gyomorégés, györes, hőkögés, mellbaj, belső gyulladás, közhvény, tagszagatás, mindenféle seb, sorvadás, tályog, daganat, mindennemű sérülés sib. ellen. — Így tessék cmezni: Védőangyal gyógyszerár

Thierry A. Pregrada Kohitsch mellett.

Raktár Budapest: Török József gyógyszerész. Egge J. és Egger Leó dr. és Vértesi L. Lugos.

Steckenpferd 407M
liliomtej szappan
legenyhebb szappan a bőr részére mindenütt kapható.

Szegedi iparosszövetkezet,

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja

BUTORCSARNOKA

Szeged, Aradi utca 6. sz.

ajánlja a butorvásárló közönségnek *dusan felszerelt asztalos és kárpitozott butor raktárát*, ahol állandóan a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Több száz szobaberendezés készletben.

Ugy költségvetéssel, mint kézi rajzokkal készségesen szolgálunk.

Telefon 455

Vegeladás!

Aki olcsó arany vagy ezüst órát, kínai ezüst tárgyat, evőeszközt óhajt venni, az használja fel a kínálkozó redkivüli alkalmat a

CZINNER IGNÁCZ

arany és ezüst üzletében eszközölt hatóság. enged.

Végladást,

a hol is, míg a **készlet tart** a fönti cikkek mélyen leszállított **gyári árban** fognak eladatni.

Soha ilyen pompás alkalom!

Siessünk tehát

Czinner Ignác

arany és ékszer üzletébe (Zentán a városház épületében, a nagyvendéglóval szemben) és vásároljunk ottan potom pénzért valami értékes, kedves emléktárgyat.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,

által a legjutányosabb árak mellett ajánljataak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, lóhara-cséplők, moztató-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Első magyar, villamos erőre berendezett hangszer-gyár

STOVASSER J.

cs. és kir. udvari szállító

a Rákóczi tárogat feltalálója

BUDAPEST, II., Lánchíd u. 5. Gyár: Öntőház-u. 2.

Ajánlja saját gyárában készült, általánosan elismert kiváló fa- és réz-, fuvó és vonós hangszereit, cimbalmodkat, stb.

SPECIALSTA:

vonós és fuvó hangszerek készítésében és javításában.

HANGFOKOZÓ GERENDA

mely által bármely hegedű vagy gordonka sokkal jobb, erősebb és légyabb hangot nyer (biztos siker)

Kezesség minden egyes hangszernél. Régi mesterhegedűk vétele és eladása.

LEGNAGYOBB GYÁR és RAKTÁR

Rákóczi tárogató általánosan elismert legjobb, mely tökéletes solohangszerré általam konstruáltatott, iskolával együtt 35 forinttól feljebb.

HARMONIUMOK

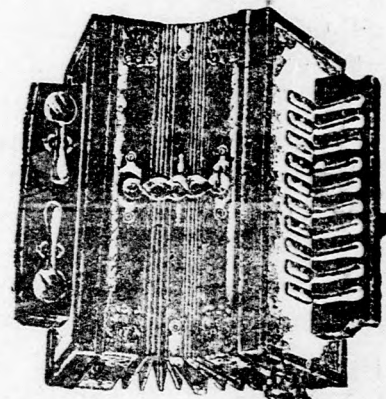
világhírű legjobb gyártmányok.

HARMONIKÁK

legjobb, erős, elpusztíthatatlan hangokkal 2.50, 3, 4, 5 forinttól feljebb. Különleg acélhangú hangverseny harmonikák, saját minták.

KIVITEL NAGYBAN
és
KIOSINYBAN

ZENEKAROK TELJES FELSZERÉ-

lése előnyös feltételek mellett jutányos árban, elismert jó minőség.

KEZESÉG MINDEN EGYES

hangszernél.

Az összes hangszerek javítása különleges szakszerű pontossággal, jutányos árban, kezeség minden egyes hangszernél.

ÁRJEGYZÉK KIVÁNATRA INGYEN és BÉRMENTVE